

geen oordeel vormen, dan behoeft dit niet tot een voorbehoud aanleiding te geven.

Ten aanzien der bijproducten vormt niet slechts het rendement, doch ook het verlies door bederf een ietwat zwakke schakel in de controle; zooals gebleken is, kunnen normaal gesproken andere maatregelen voldoende versterking bieden, zóó dat ook hier geen voorbehoud noodig is. J. P.

UIT HET BUITENLAND

Red.: W. BEIJDERWELLEN, J. E. ERDMAN,
CH. HAGEMAN en A. M. VAN RIETSCHOTEN

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

De nieuwe regeling van het accountantswezen in Duitschland

1 Juli 1931 zal een belangrijke datum blijven in de geschiedenis van het Duitse accountantswezen. Met ingang van dien datum toch kwam de *Ländervereinbarung* tot stand, die een uniforme regeling voor het geheele Duitse Rijk inhoudt, de Magna Charta derhalve voor het accountantsberoep in Duitschland.

Den dag tevoren, 30 Juni, vond de oprichtingsvergadering plaats van de *Hauptstelle für die öffentlich bestellten Wirtschaftsprüfer*. In die Hauptstelle zijn vertegenwoordigd: Deutscher Industrie- und Handelstag, Zentralverband des Deutschen Bank- und Bankiergewerbes, Reichsverband der Deutschen Industrie, Reichsverband des Deutschen Groß- und Ueberseehandels, Hauptgemeinschaft des Deutschen Einzelhandels, Reichsverband der Privatversicherung, Deutscher Landwirtschaftsrat, Deutscher Handwerks- und Gewerkekammertag, verder de Industrie- und Handelskammern Berlin, Stuttgart, Frankfurt a. M., Bremen, Köln, München, Leipzig en Königsberg, de regeeringen van het Rijk, Pruisen, Beieren, Saksen, Thüringen, en Wurtemberg, ten tenslotte het nieuwe Institut für das Revisions- und Treuhandwesen. Terecht kon dan ook Dr. W. Voss (op een openbare vergadering van het Institut für das Revisions- und Treuhandwesen op 8 Juni j.l.) vaststellen, dat het hier geldt „eine Regelung, die getragen wird vom Beruf, von der Wirtschaft und vom Staat.“

Het is zeker typeerend voor de tegenwoordige toestanden in het Duitse Rijk, waar thans op een fundament van noodverordeningen een Zwangswirtschaft wordt opgebouwd, dat ook voor de centrale regeling van het accountantswezen een bepaling in één der noodverordeningen vereischt was. Tot dusverre was omtrent de accountants in § 36 van de Gewerbeordnung bepaald: Das Gewerbe der Bücherrevisoren darf zwar frei betrieben werden, es bleiben jedoch die verfassungsmäßig dazu befugten Staats- oder Kommunalbehörden oder Korporationen auch ferner berechtigt, Personen, welche dieses Gewerbe betreiben wollen, auf die Beobachtung der bestehenden Vorschriften zu beeidigen und öffentlich anzustellen. Er was twijfel gerezen, of § 36 een beëdiging toelaat van *Wirtschaftsprüfer*, waaronder, zooals de bedoeling is, o.a. ook procuratiehouders van Treuhandgesellschaften. Daarom werd in de 2e Notverordening van 5 Juni j.l. de volgende aanvulling opgenomen: Die Reichsregierung ist ermächtigt, mit Zustimmung des Reichsrats zu bestimmen, dass auch Personen, die andere als die im Abs. 1 genannten Gewerbe betreiben, oder die nicht selbständige Gewerbetreibende sind, durch die nach Landesrecht dazu befugten Staats oder Kommunalbehörden oder Korporationen beeidigt und öffentlich angestellt werden können. Intusschen behoeft er geen vrees te bestaan, dat bij terugkeer tot normale toestanden de nieuwe regeling van het accountantswezen op losse schroeven zou komen te staan.

Juist aan de abnormale omstandigheden is het te danken, dat van alle zijden de noodzakelijkheid werd ingezien zoo spoedig mogelijk te komen tot een selectie van die accountants, welke aan de hooge eischen der tegenwoordige practijk kunnen voldoen. Zooals in de oorlogsjaren het accountantswezen in ons land tot voordien ongekenen bloei kwam, zoo is de economische nood in Duitschland een bij uitstek gunstige gelegenheid voor de Duitse accountants om ook in kringen, waar dit tot dusverre niet het geval was, voor hun beroep waardeering te vinden. En men mag onze Duitse collega's gelukwenschen, dat men daar te lande van regeeringszijde niet — zooals hier — het geschikte oogenblik voor een nieuwe regeling liet voorbijgaan.

Het behoeft geen verwondering te wekken, dat de regeeringen zoo spoedig mogelijk over voldoende gequalificeerde accountants willen beschikken. Daar is in de eerste plaats de verplichte controle der Aktiengesellschaften, met de mogelijkheid, dat de geheele herziening van het vennootschapsrecht door een noodverordening tot stand komt. Verder de bepaling in de 2e Notverordnung, dat de landen toezicht moeten houden op de financiën der gemeenten. De Duitse accountants zullen het hunne doen om te trachten voor de controle der gemeentebedrijven in aanmerking te komen, ofschoon men reeds klaagt over concurrentie van ambtenaren, die het geheele terrein der gemeentefinanciën voor hun bureaux opeischen. En ongetwijfeld zullen de talrijke voorschriften, die het geheele economische leven in de eerste maanden aan banden leggen, nog vaak aanleiding geven tot accountantscontrole.

Een verdere reden, waarom de zakenwereld een behoorlijke organisatie van het accountantswezen wenscht, noemde de heer *Franz von Mendelssohn* als voorzitter van de oprichtingsvergadering der Hauptstelle: de Duitse maatschappijen, die op de internationale kapitaalmarkt geld vroegen, moesten een onderzoek door buitenlandsche deskundigen toelaten, en ofschoon hij gaarne wilde erkennen, dat die controles op uitstekende en de meest zakelijke wijze werden uitgevoerd, is toch de wensch begrijpelijk, dat men in Duitschland zelf ook over dergelijke deskundigen wil beschikken.

De centrale regeling van het accountantswezen, zooals die thans van kracht is geworden, sluit zich aan bij de ontwikkeling van het beroep daar te lande. Terwijl in ons land de *opleiding* van den aanvang af op den voorgrond heeft gestaan, zoodat de accountants hun aanzien voor een groot deel danken aan de hooge eischen, die bij de examens werden gesteld, en men dus zou kunnen zeggen, dat de opleiding aan de behoefte voorafging, was er in Duitschland reeds tientallen van jaren geleden gelegenheid als Bücherrevisor *beëdigd* en aangesteld te worden, ofschoon er in de practijk weinig gebruik werd gemaakt van de diensten dier beëdigden als accountant, terwijl er van examens aanvankelijk geen sprake was. De oudste en verreweg grootste Duitse groep van accountants zijn dan ook de beëdigde Bücherrevisoren, waarvan de meeste lid zijn van het *Verband Deutscher Bücherrevisoren*. In de latere jaren werd het meer en meer gebruikelijk, dat de Handelskamer, alvorens tot aanstelling en beëdiging over te gaan, de aflegging van een vakexamen eischte. Uniforme regelen bestonden echter tot dusverre niet. De Industrie- und Handelstag, de centrale der kamers van koophandel, heeft daarom reeds verschillende pogingen gedaan om tot algemeen geldende toelatingseischen te komen, met als eindresultaat de thans tot stand gekomen regeling.

De Handelskamer had steeds het recht te beoordeelen, of er behoefte bestond aan meerdere Bücherrevisoren in haar gebied, en daardoor kon het voorkomen, dat ook bekwame kandidaten niet werden toegelaten. Vandaar dat de talloze onbeëdigden, die zich met accountantswerk belasten, niet zonder meer als minder bekwam dan de beëdigde moeten worden beschouwd. Een deel dezer onbeëdigde deskundigen zijn georganiseerd in

den *Bund der Buchsachverständigen Deutschlands*, opgericht nadat het *Verband Deutscher Bücherrevisoren* besloten had alleen nog beëdigde accountants als lid toe te laten. Deze Bund heeft een eigen toelatingsexamen ingesteld; een klein deel der leden is eveneens beëdigd.

Kleinere groepen van accountants hebben een academische opleiding gehad. Het eenige academische accountantsexamen wordt afgenomen door het *Institut für Revisions- und Treuhandwesen* van de Handelshoogeschool in Leipzig; de gediplomeerden noemen zich *Diplom-Bücherrevisor* en hebben een eigen vereniging. De Diplom-Kaufleute, die als accountant werkzaam zijn, doch geen accountantsexamen hebben afgelegd, hebben de *Fachgruppe der Treuhänder im Verbands Deutscher Diplom-Kaufleute* gevormd, waarbij voor het lidmaatschap een aantal jaren praktijk wordt geëischt.

Het groote voordeel van de nieuwe regeling is nu, dat in de toekomst een ieder, die den titel *Wirtschaftsprüfer* wenscht te verkrijgen, of hij een academische vooropleiding heeft gehad of niet, een vakexamen moet afleggen, waarvoor door de Hauptstelle bepaalde regelen worden vastgesteld, zoodat het examen in het ene land niet zwaarder is dan in het andere. De *Wirtschaftsprüfer* mogen dan ook hun praktijk in het geheele Duitse Rijk uitoefenen.

Bovendien zal de nieuwe regeling een einde maken aan de oprichting van kleine *Treuhandgesellschaften*. Een belangrijk deel van het accountantswerk wordt in Duitschland verricht door het personeel van *Treuhandgesellschaften*, en daaronder zijn ongetwijfeld even bekwame krachten als onder de *Bücherrevisoren*. Van de goede reputatie van verschillende *Treuhandgesellschaften* werd echter vaak misbruik gemaakt, doordat mensen, die geen kans zagen als *Bücherrevisor* beëdigd te worden, met soms zelfs niet meer dan M. 500.— kapitaal een *Treuhandgesellschaft* oprichtten. In de toekomst blijft weliswaar het beroep vrij, doch zonder den titel *Wirtschaftsprüfer* is men voor belangrijk werk uitgeschakeld, in de eerste plaats reeds voor de verplichte controle der A.G.

Mag aldus voor de toekomst van de nieuwe regeling worden verwacht, dat alleen bekwame krachten tot het beroep van *Wirtschaftsprüfer* worden toegelaten, hetgeen gewaarborgd wordt door strenge toelatingseischen en een zwaar vakexamen, voor den overgangstijd moet uit den aard der zaak een schifting plaats hebben van de thans practiseerenden, aan velen waarvan de nieuwe titel met de daaraan verbonden voorrechten niet kan worden onthouden. Een der voorwaarden is daarbij, dat de accountantswerkzaamheid hoofdberoep is. Men kan echter aannemen, dat een zeer groot gedeelte van de beëdigde *Bücherrevisoren* en van de leiders der grootere *Treuhandgesellschaften* volgens de overgangsbepalingen zullen worden toegelaten, en op grond van de ontwikkeling van het accountantswezen tot heden moet dat als een noodzakelijk kwaad worden beschouwd.

Het reeds opgerichte *Institut für das Revisions- und Treuhandwesen*, dat echter nog geen leden aanneemt, zal trachten alle *Wirtschaftsprüfer* te vereenigen, en aan dit nieuwe Institut is een vrij groote invloed toegekend bij de vakexamens. Het toezicht op de beroepsuitoefening draagt de tot stand gekomen overeenkomst aan de kamers van koophandel op; daarbij zal de nieuwe vereniging dus hoogstens aanvullend werk kunnen verrichten.

De *Ländervereinbarung*, die veel aan nadere voorschriften der Hauptstelle overlaat, regelt volledig de herroeping van de benoeming tot *Wirtschaftsprüfer*. Als de betrokken *Zulassungsstelle* op grond van een mondelinge behandeling, waarbij de beschuldigde gehoord wordt, vaststelt, dat deze niet voldoende betrouwbaar is voor de uitoefening van het beroep, kan de landsregering de aanwijzing als *Wirtschaftsprüfer* intrekken. Zij kan echter de kwestie opnieuw verwijzen naar dezelfde of een andere *Zulassungsstelle* voor een nieuwe behandeling; heeft

deze hetzelfde resultaat, dan moet de aanwijzing ingetrokken worden.

In het algemeen kan men de nieuwe regeling in Duitschland begroeten als een belangrijke verbetering, want zij is streng en tegelijkertijd soepel genoeg om een gezonde ontwikkeling van het accountantswezen voor de toekomst te waarborgen.

* * *

De academische opleiding van den accountant was een der moeilijkste vraagstukken bij de voorbereiding van de nieuwe regeling. Tenslotte was men tot een compromis gekomen. Zoodat reeds vroeger gemeld, zou de eisch luiden: *Theoretische betriebswirtschaftliche Vorbildung*; beim Vorliegen des Abschlussexamens einer Hochschule können bei der Fachprüfung entsprechende Erleichterungen eintreten; der Hauptstelle bleibt vorbehalten, zu gegebener Zeit das betriebswirtschaftliche Abschlussexamen einer Hochschule als fachliche Voraussetzung einzuführen. De vertegenwoordigers der academisch gevormden hadden zich bij deze formule neergelegd.

In de oprichtingsvergadering van de Hauptstelle keerde zich *Prof. Flechtheim*, de vertegenwoordiger van het Rijksverbond der Deutsche Industrie, scherp tegen de academische opleiding. Naar zijn meening was het voldoende, als jongelui, die accountant wilden worden, na de noodige praktijk in twee of drie semesters op de Hoogeschool datgene bestudeerden, wat zij daar voor hun beroep konden gebruiken. Het voorstel van *Prof. Flechtheim* om alleen te eischen: *Ausreichende Kenntnisse in der Betriebswirtschaftslehre*, werd daarop met groote meerderheid van stemmen aangenomen, waarbij o.a. de helft der vertegenwoordigers van het Institut voorstemden.

Als gevolg van dezen gang van zaken is *Dipl. Kfm. Pfundt*, de vertegenwoordiger der *Dipl. Kaufleute*, uit het bestuur van het Instituut getreden. In een artikel in *Der praktische Betriebswirt* van Juli/Aug. 1931 beklagt hij zich er over, dat het wetenschappelijk element in de voorschriften steeds meer teruggedrongen is. Oorspronkelijk zouden de Hoogescholen in de Hauptstelle vertegenwoordigd worden; deze bepaling is geschrapt. Ook in de *Zulassungsstellen* zou oorspronkelijk een vertegenwoordiger van de hoogescholen worden opgenomen, hetgeen eveneens geschrapt is. In de examencommissies zouden oorspronkelijk twee docenten in de *bedrijfshuishoudkunde* medewerken, één werd echter voldoende geacht. En *Dipl. Kfm. Pfundt*, die had gehoopt, dat de oude generatie der practici met de jonge groep der academisch gevormden zou samensmelten, acht het noodig, dat de academische groepen, die onlangs de *Verbandsgemeinschaft akademischer Wirtschaftstreuhänder* hebben gevormd, samenwerken om aan te toonen, dat men in de praktijk de academische opleiding niet juist beoordeelt.

Intusschen is het natuurlijk niet aan te nemen, dat de academisch gevormden om deze reden zullen nalaten den titel *Wirtschaftsprüfer* aan te vragen, voor zoover zij voldoende praktijk hebben om dien te kunnen verkrijgen. W. B.

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM FACULTEIT DER
HANDELSWETENSCHAPPEN

TENTAMEN INRICHTINGSLEER

Opgaaf I

DONDERDAG, 18 JUNI 1931

9—12½ uur

De hieronder vermelde gegevens hebben betrekking op een fabriek van likeuren en andere spiritualiën.

1. De fabricage der producten geschiedt door het „stoken”